

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Sžp/23/2013
Identifikačné číslo spisu:	1013200608
Dátum vydania rozhodnutia:	11.02.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:1013200608.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ivana Rumanu a zo sudcov JUDr. Gabriely Gerdovej a JUDr. Jany Zemkovej PhD. v právnej veci žalobcu: A. Z., K., T., právne zastúpený advokátkou: JUDr. Zdenka Hulmanová, Kysucká cesta 3, Žilina, proti žalovanému: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, so sídlom Námestie Slobody 6, 810 05 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného č. 21096/2012/2962SV/z.61006/Pek zo dňa 29. októbra 2012, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 82/2013-45 zo dňa 18. júla 2013, jednomyseľne

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 82/2013-45 zo dňa 18. júla 2013 p o t v r d z u j e.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Bratislave podľa § 250j ods. 1 O.s.p. zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal preskúmania a zrušenia rozhodnutia žalovaného č. 21096/2012/2962SV/z.61006/Pek zo dňa 29. októbra 2012, ktorým ako odvolací správny orgán odvolanie žalobcu zamietol a potvrdil rozhodnutie Krajského stavebného úradu v Žiline, odboru štátnej stavebnej správy (ďalej len „krajský stavebný úrad“ alebo „prvostupňový správny orgán“) č. 2012/2758/979/To/B zo dňa 30.07.2012.

Uvedeným rozhodnutím krajský stavebný úrad v konaní o návrhu Národnej diaľničnej spoločnosti a.s., Bratislava, v zastúpení spoločnosťou BEMA, s.r.o., Žilina, na základe výsledkov vyvlastňovacieho konania rozhodol tak, že podľa § 108 ods. 2 písm. f/ zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej aj zákon č. 50/1976 Zb.“) v spojení s § 17 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov vyvlastnil vlastnícke právo k pozemkom, resp. ich častí, v katastrálnom území POVINA/okres Kysucké Nové Mesto/ podľa GP č. 36315583-038-07, v rozsahu špecifikovanom vo výroku rozhodnutia v prospech navrhovateľa vyvlastnenia, pre uskutočnenie líniovej stavby „Diaľnica D3

Brodno - Kysucké Nové Mesto“.

Ďalším výrokom určil finančnú náhradu za vyvlastnené pozemky podľa § 111 ods. 2 stavebného zákona na základe znaleckého posudku znalca z odboru stavebníctvo, odvetvie odhad hodnoty nehnuteľností Ing. K. F., č. 5/2009 zo dňa 07.01.2009 a znaleckého posudku č. 6/2009 zo dňa 09.01.2009 a ich doplnenia zo dňa 28.06.2012.

Krajský súd sa v odôvodnení rozsudku stotožnil s názorom žalovaného, že sú splnené zákonom stanovené podmienky na vyvlastnenie a uviedol, že navrhovateľ vyvlastnenia, Národná diaľničná spoločnosť a.s., Mlynské Nivy, Bratislava preukázal súlad s cieľmi a zámermi územného plánovania podľa § 110 ods. 2 stavebného zákona a nevyhnutnosť rozsahu vyvlastnenia predmetných pozemkov posúdil na základe geometrického plánu č. 36315583-038-07 zo dňa 21.01.2007 (overeného dňa 14.06.2007 pod č. 228/07), ktorým vo vyvlastňovacom rozhodnutí bola zdôvodnená nevyhnutnosť rozsahu záberu.

Čo sa týka určenia výšky náhrady za vyvlastnenie práva k pozemku, podkladom pre určenie primeranosti náhrady bola znaleckými posudkami zohľadnená trhovú cenu nehnuteľností. Navrhovateľ vyvlastnenia preukázal bezvýslednosť dohody v súlade s § 112 ods. 4 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, keďže návrh kúpnej zmluvy žalobcom nebol akceptovaný, tak ako ani opakovaný pokus na uzavretie dohody v rámci ústneho konania vo veci dňa 23.07.2012.

Za nedôvodnú vyhodnotil krajský súd námietku žalobcu na poskytnutie náhradného pozemku za vyvlastnené nehnuteľnosti, resp. vyššej náhrady za vyvlastnenie z dôvodu, že navrhovateľ vyvlastnenia nedisponuje žiadnymi náhradnými pozemkami, ktoré by mohol použiť na zámenu, a z toho dôvodu môže poskytnúť náhradu za vyvlastnenie len formou peňažnej náhrady, ktorá je určená v súlade so zákonom, znaleckými posudkami a ich doplnením, vypracovanými podľa vyhlášky MS SR č. 492/2004 Z.z. Žalobca, ktorý nesúhlasí s určenou výškou náhrady za vyvlastnenie sa so svojou požiadavkou o vyššiu náhradu môže obrátiť na súd s občiansko-právnou žalobou smerujúcou proti navrhovateľovi vyvlastnenia.

Proti rozsudku krajského súdu podal odvolanie žalobca a navrhol, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného a prvostupňového správneho orgánu zruší, vec vráti žalovanému na ďalšie konanie a prizná mu náhradu trov konania. V dôvodoch odvolania uviedol, že bezvýslednosť dohody v súlade s § 112 ods. 4 stavebného zákona preukázaná nebola, žalobca reagoval na všetky výzvy s tým, že má záujem predmetné spoluvlastnícke podiely k pozemkom previesť avšak za vyššiu cenu, resp. náhradu, a v takomto prípade nie je možné považovať jeho konanie za odmietnutie uzavrieť kúpnu zmluvu a postihovať ho spôsobom uvedeným v rozhodnutí prvostupňového orgánu.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok Krajského súdu v Bratislave ako správny potvrdiť. Argumentoval, že vo vyvlastňovacom konaní bola preukázaná bezvýslednosť dohody v súlade s § 112 ods. 4 stavebného zákona tým, že návrh kúpnej zmluvy (doručený žalobcovi dňa 03.04.2012), žalobca neakceptoval a neakceptoval ani opakovaný pokus na uzavretie dohody s navrhovateľom vyvlastnenia v rámci ústneho konania vo veci dňa 23.07.2012. Náhrada za vyvlastnenie bola určená znaleckými posudkami a v súlade so zákonom. Vzhľadom na nesúhlas žalobcu so stanovenou výškou náhrady za vyvlastnené nehnuteľnosti, správny orgán podľa § 8 ods. 3 zákona č. 129/1996 Z.z. o niektorých opatreniach na urýchlenie prípravy výstavby diaľnic a ciest pre motorové vozidlá v znení neskorších predpisov odkázal žalobcu s požiadavkou na vyššiu náhradu (rozdiel oproti náhrade určenej vo vyvlastňovacom konaní) na súd.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalobcu (§ 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) a po tom, ako

bol deň vyhlásenia rozhodnutia zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk, rozsudok verejne vyhlásil (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.).

V správnom súdnictve preskúmavajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 ods. 1 O.s.p.).

V danom prípade z obsahu predloženého súdneho a administratívneho spisu najvyšší súd zistil skutkový stav tak, ako je popísaný v rozsudku krajského súdu, a preto pre účastníkov známe fakty nebude nadbytočne opakovať a len v stručnosti z neho vyberá nasledovné.

Navrhovateľ vyvlastnenia, Národná diaľničná spoločnosť a.s., Mlynské Nivy č. 45, Bratislava v zastúpení spoločnosťou BEMA, s.r.o., Žilina sa domáhal vyvlastnenia pozemku žalobcu pre účely líniovej stavby „Diaľnica D3 Brodno - Kysucké Nové Mesto“, na ktorú bolo vydané príslušným stavebným úradom, mestom Žilina, územné rozhodnutie č. 2008/C-7489/HI zo dňa 05.02.2010, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 11.10.2010. Krajský stavebný úrad v Žiline na základe výsledkov vyvlastňovacieho konania rozhodnutím č. 2012/2758/979/To/B zo dňa 30.07.2012 rozhodol tak, že podľa § 108 ods. 2 písm. f/ zákona č. 50/1976 Zb., zákona č. 669/2007 Z.z. vo verejnom záujme trvalým odňatím vyvlastnil vlastnícke právo k pozemkom, resp. ich častí, v katastrálnom území POVINA/okres Kysucké Nové Mesto/ podľa GP č. 36315583-038-07 v rozsahu špecifikovanom vo výroku rozhodnutia v prospech navrhovateľa vyvlastnenia pre účel uskutočnenia stavby „Diaľnica D3 Brodno - Kysucké Nové Mesto“.

Ďalším výrokom určil finančnú náhradu za vyvlastnené pozemky podľa § 111 ods. 2 stavebného zákona podľa znaleckých posudkov č. 5/2009 zo dňa 07.01.2009 a č. 6/2009 zo dňa 09.01.2009 a ich doplnenia zo dňa 28.06.2012 vypracovaných Ing. K. F. podľa vyhlášky č. 492/2004 Z.z. vo výške 24,02 €/m² (stred - zastavané územie obce) a 14,30 €/m² (ostatné pozemky na okraji obce), ktorá sa nezmenila ani doplnením (aktualizáciou) výšky ceny. Súčasne vo výroku rozhodnutia krajský stavebný úrad odkázal podľa § 8 ods. 3 zák. č. 129/1996 Z.z. vyvlastneného žalobcu s požiadavkou na vyššiu náhradu na súd.

Odvolanie žalobcu podané proti rozhodnutiu krajského stavebného úradu žalovaný rozhodnutím č.: 21096/2012/2962SV/z.61006/Pek zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil.

Predmetom súdneho prieskumu v danej veci je rozsudok krajského súdu, ktorým zamietol žalobu žalobcu na zrušenie rozhodnutia žalovaného, ktorým boli vyvlastnené pozemky žalobcu vo verejnom záujme a za vyvlastnenie bola určená finančná náhrada.

Podľa § 108 ods. 2 písm. f) zákona č. 50/1976 Zb. (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, vyvlastniť možno len vo verejnom záujme pre výstavbu a správu diaľnic, ciest a miestnych komunikácií vrátane zriadenia ich ochranných pásiem podľa osobitných predpisov.

Vyvlastňovacie konanie sa začína na návrh orgánu štátnej správy, právnickej alebo fyzickej osoby, ktorá má predmet vyvlastnenia využiť na účel, na ktorý sa vyvlastňuje (§ 112 ods. 2 prvá veta zák. č. 50/1976 Zb.).

Podľa čl. 20 ods. 4 zákona č. 460/1992 Zb., Ústava Slovenskej republiky, vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu. V prípade vyvlastnenia dochádza k prechodu vlastníckeho práva z vlastníka na navrhovateľa vyvlastnenia (§ 109 ods. 2 veta prvá zákona č. 50/1976 Zb.) a len vtedy, ak cieľ vyvlastnenia nemožno dosiahnuť dohodou alebo iným spôsobom (§ 110 ods. 1 cit. zákona).

V konaní nie je spornou otázka vyvlastnenia, spornou a podstatnou námietkou žalobcu je nesúhlas s určenou náhradou za vyvlastnené nehnuteľnosti na výstavbu líniovej stavby. Súd po preskúmaní spisového materiálu a administratívneho spisu žalovaného dospel záveru, že neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zmenu alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia. Žalovaný sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal so všetkými námietkami žalobcu, ktoré uviedol vo svojom odvolaní.

Poskytovanie náhrad za vyvlastnenie nehnuteľnosti je priamo upravené v § 111 zákona č. 50/1976 Zb.,

ktorý stanovuje poskytnúť náhradu v primeranej výške. Jej primeranosť posudzuje stavebný úrad vo vyvlastňovacom konaní podľa znaleckého posudku vypracovaného súdnym znalcom.

Preskúmaním veci najvyšší súd zistil, že žalobca v podstate namieta výšku priznanej vyvlastňovacej náhrady a tvrdí, že v tejto časti je rozhodnutie nezákonné. Finančnú náhradu krajský stavebný úrad určil podľa § 111 ods. 2 stavebného zákona podľa znaleckých posudkov č. 5/2009 zo dňa 07.01.2009 a č. 6/2009 zo dňa 09.01.2009, a ich doplnenia zo dňa 28.06.2012, vypracovaných Ing. K. F. podľa vyhlášky č. 492/2004 Z.z. vo výške 24,02 €/m² (stred - zastavané územie obce) a 14,30 €/m² (ostatné pozemky na okraji obce), ktorá sa nezmenila ani doplnením (aktualizáciou) výšky ceny. Súčasne vo výroku rozhodnutia krajský stavebný úrad odkázal podľa § 8 ods. 3 zák. č. 129/1996 Z.z. vyvlastneného žalobcu s požiadavkou na vyššiu náhradu na súd.

V súvislosti s namietanou výškou náhrady za vyvlastňovanú nehnuteľnosť súd poukazuje na to, že ani podľa ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, článok 1 Dodatkového protokolu č. 1 Európskeho dohovoru nezaručuje právo na úplnú náhradu za všetkých okolností, pretože legitímne ciele verejného záujmu môžu vyžadovať náhradu nižšiu ako je plná trhová hodnota. Pre správny orgán je znalecký posudok jedným z podkladov pre rozhodnutie vo veci a nie je oprávnený do výpočtov v znaleckom posudku akokoľvek zasahovať alebo si o nich robiť vlastný úsudok. Preto ani nemôže meniť závery a výsledky znaleckého posudku.

Podľa § 8 ods. 3 zákona č. 129/1996 Z.z. ak v konaní nedôjde medzi účastníkmi k dohode o náhrade za vyvlastnenie, správny orgán v rozhodnutí o vyvlastnení určí náhradu za vyvlastnenie v sume zodpovedajúcej trhovej cene určenej znaleckým posudkom. S požiadavkou na vyššiu náhradu za vyvlastnenie odkáže vyvlastneného bez prerušenia konania na súd. Stavebník diaľnice je povinný určenú náhradu za vyvlastnenie vyplatiť vyvlastnenému do 21 pracovných dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o vyvlastnení stavebníkovi.

Správny bol postup správneho orgánu, ktorý v súlade s vyššie citovaným zákonným ustanovením odkázal žalobcu s nárokom na určenie vyššej náhrady za vyvlastnenie na súd. Podľa tohto ustanovenia je v kompetencii súdu rozhodnúť o vyššej náhrade bez toho, aby sa právoplatné rozhodnutie o vyvlastnení rušilo. Ide o urýchľovacie opatrenie zavedené zákonom č. 129/1996 Z.z. s tým cieľom, aby vyvlastňovacie rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť a spor o vyššiu náhradu (rozdiel oproti vyvlastňovaciemu rozhodnutiu) bol prenesený na súd. V takomto prípade teda nejde o správne súdnictvo (nejde o preskúmanie zákonnosti vydaného právoplatného rozhodnutia o vyvlastnení), ale žalobu musí podať vyvlastňovaný proti navrhovateľovi vyvlastnenia (NDS, a. s., Bratislava) vo veci určenia rozdielu v náhrade.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa vo svojej rozhodovacej činnosti už uvedenou problematikou zaoberal, napr. aj v rozsudku sp. zn. 3 Sžp/7/2012 zo dňa 09. októbra 2012, v ktorom vyslovil: „Uvedené ustanovenie vyníma nárok na vyššiu náhradu za vyvlastnenie z právomoci správnych orgánov, a tým nepriamo i z právomoci súdov konajúcich v správnom súdnictve o preskúmanie zákonnosti vyvlastňovacích rozhodnutí. Tento nárok sa stáva predmetom sporového občianskeho súdneho konania a patrí do právomoci všeobecných súdov podľa § 7 ods. 3 O.s.p. To znamená, že ide o vec, ktorá síce vyplýva zo stavebných predpisov (prameňov verejného práva), ale podľa § 8 ods. 3 zák. č. 129/1996 Z.z. ju prejednáva a rozhoduje súd v občianskom súdom konaní. V prospech prejednávania a rozhodnutia tejto veci v sporovom súdom konaní svedčia i racionálne dôvody. Vyvlastňovaný má možnosť v sporovom konaní realizovať dôkazné bremeno vlastnými dôkaznými prostriedkami, ktoré môže konfrontovať s dôkaznými prostriedkami odporcu, na ktorého prešlo vlastnícke právo v dôsledku vyvlastnenia. Primeranosť náhrady za vyvlastnenie je predmetom dokazovania.

Konania o vyššiu náhradu pred stavebným úradom a všeobecným súdom nemôžu prebiehať súbežne i z hľadiska ratia legis. Obidve by mali rovnaký predmet konania a ich prípadný kladný výsledok by predstavoval vznik exekučného titulu. Dôsledkom by bolo priznanie dvoch náhrad. Všeobecne vzniku tohto stavu bráni prekážka litispedencie a res iudicata. Odvolacie dôvody týkajúce sa vyššej

vyvlastňovacej náhrady preto nemohli byť predmetom meritórneho prieskumu zákonnosti“.

Vzhľadom na uvedené najvyšší súd po preskúmaní napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa v rozsahu odvolacích dôvodov dospel k záveru, že pokiaľ súd prvého stupňa žalobu zamietol, rozhodol vo veci správne a v súlade so zákonom, preto napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. a s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil.

O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa § 250k ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. tak, že žalobcovi, ktorý v konaní nebol úspešný, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.